

Орієнтовні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета "Християнська етика"

Предмет "Християнська етика" розглядається як єдиний процес навчання і виховання, уроки якого носять бінарний характер визначення: інформаційно-пояснюючий та виховний. У такому поєднанні пріоритетну роль відіграє виховання. Під час засвоєння знань відбувається формування моральних рис та моральної поведінки; рис як моральних та громадських чеснот і поведінки як сукупності норм християнської етики.

Наскільки складно дати визначення морально зрілої людини, настільки ж непросто перелічити критерії оцінювання досягнень учнів з цього предмету. Морально-етичне виховання — це завжди рівняння з багатьма невідомими: в ньому відсутній завершальний, остаточно-оціночний момент. Недостатньо лише знати основи християнських моральних цінностей — людина повинна зарекомендувати себе в житті своєю поведінкою.

З цього огляду бал має відносний, навіть символічний характер. Оцінювання з предмету продовжує залишатися дискусійним.

Натомість переконливо звучить таке положення педагогіки: процес морального виховання ефективний тоді, коли вчитель має зворотню інформацію про дієвість виховних впливів теоретичних знань, які б згодом мали перейти у світогляд і стати внутрішнім переконанням.

Життя підказує інтегральний підхід до визначення критеріїв оцінювання з християнської етики, який би поєднував релігійні, інтелектуальні, моральні, вітальні, вольові та естетичні цінності особи.

В основу критеріїв покладено педагогічні вимоги правильності, повноти відтворення знань і вмінь та психологічні вимоги усвідомлення, розуміння етичних вартостей.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів з християнської етики пропонуємо враховувати:

- розуміння пріоритету християнських цінностей та виявлення активності щодо предмета;
- урочну діяльність школярів: теоретичні знання та вміння в обсязі, визначеному програмою; аналіз морально-етичних категорій; працю зі Святим Письмом та морально-етичними творами;
- відкритість дітей до позитивного спілкування з іншими.

Виходячи з вище аргументованих міркувань, пропонуємо орієнтовні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з християнської етики у контексті запровадження 12-ти бальної системи оцінювання, "Критерії..." обговорені і доповнені за участю творчої групи вчителів християнської етики зі шкіл Львівської області. (Додаток 1).

Початковий рівень (1-3 бали)

Учень сприймає Бога на побутовому рівні.

Учень засвоює матеріал фрагментарно, однозначно його тлумачить, недостатньо використовує християнську термінологію.

На уроці віддає перевагу стороннім заняттям, що заважає сприйманню та засвоєнню програмового матеріалу.

У взаєминах з іншими не завжди дотримується моральних норм поведінки, не замислюючись над її етичними наслідками.

P.S. Творча група не наполягає на обов'язковості, доцільності введення початкового рівня оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета "Християнська етика".

Середній рівень (4-6 балів)

Учень погоджується з існуванням Творця; предмет асоціює з Богом як найвищим добром. Інколи виявляє тимчасову байдужість до предмета.

Учень в цілому сприймає текст Святого Письма. При наданні допомоги вчителя або однокласника працює зі Святим Письмом.

Сприймає морально-етичні оповідання, переказує їх зміст.

Учень в основному засвоїв матеріал, але не знає головних понять усіх тем. розуміє різницю між видимим і невидимим світом; дає визначення чеснотам; фрагментарно пояснює етичні вартості; частково аналізує теоретичний матеріал.

Радо бере участь у дидактичних іграх, інсценізаціях; виявляє свої почуття через образотворчу та музичну діяльність на уроці: малює, розфарбовує, співає.

Учень розрізняє добрі і злі вчинки, засуджуючи зло; наводить прості приклади з життя. Має вироблені основні позитивні риси і навички, потрібні для подальшої праці над собою.

Привітний, зичливий, поступливий, ділиться книжками, шкільним приладдям тощо.

Достатній рівень (7-9 балів)

Учень визнає залежність людини від Бога; християнсько-етичні аргументи є для нього переконливими. Адекватне ставлення до предмета виявляється у його охочому відвідуванні занять, виконанні домашніх завдань. Учень тягнеться до чистого, гарного, світлого, що уособлює християнські чесноти.

Учень самостійно працює з текстом Святого Письма; ознайомлений з подіями Старого та Нового Завітів; може знайти необхідні цитати в Біблії.

Коментує зміст морально-етичних творів.

Виявляє правильне розуміння морально-етичних категорій; наводить приклади Для їх пояснення: володіє термінологією; аналізує моральні правила; здатний виділити головну думку з суми інформації за темою; може пояснити значення біблійних сюжетів для сьогоденного життя людей; розуміє міжпредметні зв'язки християнської етики з іншими дисциплінами; справляється з усіма формами роботи на уроці; вивчає українську поезію духовної тематики. Допускає незначні неточності, йому бракує власних висновків, узагальнень. Розуміє, що релігія і нація становлять єдину духовну систему.

Учень засвоїв на рівні поведінкового стереотипу ряд якостей, які є актуальними у шкільному середовищі: чемність, послух, повага до вчителів та учнів, чесність, миролюбність, працьовитість.

Часто виявляє співчуття, турбується, заспокоює, втішає однокласників.

Високий рівень (10-12 балів)

Учень сприймає християнське вчення як Благо; має довіру до Творця, здатний бачити Його у всьому; має бажання когось наслідувати.

Виявляє зацікавлення предметом, намагається зрозуміти релігійні явища, що знаходить відображення: у запитаннях та відповідях учня, у читанні додаткової релігійної літератури, дитячої та молодіжної християнської періодики, бере активну участь у проведенні заходів духовної тематики; є схильним до загальношкільних (в майбутньому — до загальнолюдських, державних) справ.

Працює зі Святим Письмом; орієнтується в біблійних текстах Старого та Нового Завітів; аналізує, розрізняє їх текст; розуміє значення символів, метафор, гіпербол; може закінчити знайомий прослуханий текст зі Святого Письма за його початком. Знає походження афоризмів Нового Завіту, доречно їх використовує в усному мовленні та при написанні творів.

Правильно інтерпретує зміст творів на морально-етичні теми: побожні перекази, повчальні історії, вірші, світські оповідання.

Знає основні положення, моральні категорії, правильно пояснює абстрактні поняття; аргументує свої думки, робить узагальнення, вміє висловлюватись і вести розмову на морально-етичні теми. Знає напам'ять те, що має бути тривалою власністю пам'яті людини: учень самостійно виводить мораль теми; наводить приклади сучасних життєвих ситуацій, які підтверджують актуальність християнського вчення сьогодні: встановлює міжпредметні зв'язки християнської етики з іншими предметами: історією, літературою, музикою, живописом.

Вміє переборювати інтелектуальні труднощі на уроці: розв'язування релігійних кросвордів для нього є стимулом пізнання. Знає українську релігійну поезію і пісні.

Стоїть на християнсько-патріотичних позиціях, які відповідають як вимогам світової Божої Енциклопедії — Святого Письма, так і морально-етичним нормам українського народу.

Учень відповідальний, займається самовдосконаленням, оптиміст. Розуміє гармонію духовного і матеріального в житті, вміє відрізнити людське, слабке від святого. Набуті знання виявляються в готовності комусь допомогти, захистити. Проявляє ініціативу у ділах милосердя, поясненні товаришам пропущеного матеріалу. Вголос схвалює моральні вартості інших, виражає своє захоплення чийось моральним вчинком.

Має вольові якості, які виявляються у дисциплінованості, вчасному виконанні домашнього завдання тощо.